

- розвитку критичного мислення;
- усвідомленню різниці між літературною нормою та розмовною практикою;
- формуванню навичок аналізу мовних новацій;
- осмисленню впливу медіа на мовну картину сучасного підлітка.

Висновки. Платформи TikTok та Reels стали головними «лабораторіями» створення й поширення молодіжного сленгу покоління Z. Їхні алгоритми забезпечують миттєву трансляцію нових висловів, формують особливий тип мовлення та визначають тренди сучасної комунікації. Сленг TikTok – це відображення соціокультурних процесів, глобалізаційних впливів та швидкості, з якою живе сучасна молодь.

Список використаних джерел

1. Гавленко Л. Ю. Молодіжний сленг як мовне явище. *Управління розвитком*. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/4229> (дата звернення: 11.11.2025).
2. Панасюк Л. Особливості формування та функціонування молодіжного сленгу в українській, польській та болгарській мовах: порівняльний аспект : бакалаврська робота. Український католицький університет, Гуманітарний факультет, кафедра філології. 2025. 68 с. URL: <https://er.ucu.edu.ua/items/776282c2-2c69-48a0-b94f-ef5c3eb7e75f> (дата звернення: 17.11.2025).
3. Степаненко О., Заєць В., Степчук Ю. Сучасний молодіжний сленг української молоді. *Current Issues of Linguistics and Translation Studies*. DOI: <https://doi.org/10.31891/2415-7929-2022-24-9> (дата звернення: 19.11.2025).
4. Юрса Л., Негер О. Сленг як різновид мовлення україномовних блогів. *APHN Journal: Комунікації, медіа, лінгвістика*. 2025. URL: https://aphn-journal.in.ua/archive/83_2025/part_3/36.pdf (дата звернення: 18.11.2025).

Вероніка Пасічник,

vopasichnyk.3m25@knmu.edu.ua

Харківський національний медичний університет;
Науковий керівник – кандидат філологічних наук, викладач
Тетяна Скорбач

ПАРОНИМИ В МЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Постановка проблеми, її зв'язок із важливими завданнями.

Сучасна медична наука дуже стрімко розвивається, регулярно поповнюється новими термінами.

На цей час у медичній лексиці нагальною є проблема вживання правильних паронімів - слів, які схожі за звучанням, але мають різне лексичне значення.

З появою нових медичних термінів, значення яких не всі розуміють і, зокрема, як ними правильно послуговуватися, часто вживають слова, які не є коректними та підходять до розуміння контексту. Таке використання

може призвести до непорозумінь лікарів з пацієнтами та помилок у спілкуванні з колегами. Тому вивчення паронімів є важливим чинником для правильного професійного мовлення здобувачів вищої освіти, а саме – майбутніх лікарів.

Проблему правильного вживання медичної термінології, зокрема паронімів, розглядають у сучасних українських лінгвістичних і термінологічних дослідженнях. В Україні почали розвивати медичну термінологію в кінці ХІХ століття.

Одним із перших був Євген Озаркевич. Він розвивав медичну лексику на основі народної мови та сприяв створенню перших україномовних медичних текстів.

Також вагомий внесок у розвиток термінів зробив Овксентій Корчак-Чепурківський. Він є автором першої української класифікації захворювань «Номенклатура хвороб. Латинсько-українські назви хвороб», де розробив правила творення термінів. Однак питання класифікації паронімів у медичному контексті не є достатньо вивченим.

У збірнику наукових праць «Лінгвоекотологія: мова медицини», за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, порушується питання терміновживання, а також деросіянізації медичної мови, зокрема звертається увага на калькування з російської мови, що призводить до появи помилкових паронімів та спотворення змісту медичних термінів. Автори наголошують на потребі унормування термінів та створення стандартів української медичної термінології.

За кордоном було проведено дослідження серед 78 медиків-стоматологів. Середній вік учасників становив 43,8 роки (від 28 до 60 років), а досвід роботи за фахом коливався від 5 до 35 років. Кожен з них повинен був підібрати конкретні анатомічні терміни на черепі та надати їм пояснення. Для визначення анатомічного терміна було надано як мінімум два значення, причому деякі терміни мали до восьми інтерпретацій.

На наш погляд, причиною, чому може виникати плутанина, є те, що більшість термінів є іншомовного походження. Також, на жаль, використовуються некоректні слова через калькування з інших мов. Часто можна почути «**прогресивна хвороба**», хоча правильно казати

«**хвороба прогресує**». Іноді вживають слово «антисептика» у значенні всіх заходів (калька з рос. антисептика), хоча **антисептика** – використання речовин для знищення мікробів, а **асептика** - заходи щодо запобігання потрапляння мікробів. Що ж до паронімів **серцевий, сердечний, сердешний**, то вони також виражають різні поняття.

Серцевий стосується серця, призначений для його лікування.

Наприклад: **серцевий м'яз, серцевий напад, серцева недостатність**.

Сердечний пов'язаний з настроями, переживаннями, почуттями: **сердечна рана, сердечні таємниці**. Наприклад: **Сердечні** люди завжди приходять на допомогу. **Сердешний** – **бідолашний, тобто** той, що викликає співчуття.

Інколи виникають і непорозуміння щодо слів **лікарняний – лікарський - лікарський**. **Лікарняний** - це: **лікарняний** під час відпустки у воєнний час, **лікарняний режим**; лікарські засоби – ліки, медикаменти (**лікарський засіб**

призначений для лікування) Лікарський, той, що стосується лікаря (лікарська таємниця, лікарський рецепт). Наявність помилок чи неправильно вжитих термінів призводить до плутанини та непорозумінь. Спілкуючись зі здобувачами освіти, помічаємо, що часто допускаються лексичні помилки при вживанні паронімів. Це особливо помітно при вживанні таких термінів, як: **апендикс** – червоподібний відросток сліпої кишки; **апендицит** – запалення апендикса; **військовий** – той, що стосується війська; **воєнний**

- той, що стосується війни.

З паронімами можна також ознайомитися в «Словнику паронімів української мови» Дмитра Гринчишина та Олександри Сербенської, де описано понад тисячу паронімів, що зустрічаються на сторінках науково-популярних видань.

Вивчаючи пароніми, необхідно давати точне визначення терміна та наводити приклад правильного використання в контексті.

Також доречно було б виокремити тему «Пароніми» в навчальній програмі з курсу «Українська мова за професійним спрямуванням», щоб надати більше можливостей ознайомитися з медичними паронімами, оскільки впорядкування медичних паронімів не лише покращує професійну комунікацію медиків, але й удосконалює українську мову та розвиває медичну освіту в Україні.

Список використаних джерел

1. <https://bmcmmededuc.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12909-024-05878-1>
2. <https://dovidka.biz.ua/rechennya-z-paronimamy-pryklady>
3. https://emed.library.gov.ua/wp-content/uploads/tainacan-items/438/16581/Linhvoekol_ohiia.-Mova-medytsyny.pdf
4. <https://health-ua.com/terapiya-i-semeynaya-medicsina/organizaciia-medicnoyi-dopomogi/67386-ukrainska-medichna-mova-problemi--tah-virshennya>

Анастасія Періг,

Західноукраїнський національний університет;
Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент
Наталія Ліщинська

ПАРАДИГМА ЧАСУ В РОМАНІ

«Я БАЧУ, ВАС ЦІКАВИТЬ ПІТЬМА» ІЛЛАРІОНА ПАВЛЮКА

Постановка проблеми. Творчість Ілларіона Павлюка стала справжнім відкриттям у сучасній українській літературі. Його проза – яскраве поєднання глибокого інтелектуалізму й легкості прочитання, чого справді складно досягти.

Роман «Я бачу, вас цікавить пільма» є поліжанровим текстом (синтезом детективу, психологічного трилера й елементів готичної та химерної прози), де часова організація виконує функцію ключового нарративного інструменту.